

www.diena.lv/auto

Acis plati vaļā

Kas par daudz, tas par skādi — miglas lukturus un tālās gaismas jālieto tikai tad, kad tas patiešām vajadzīgs

AutoDiena aicina lasītājus izteikties laikraksta Diena portālā www.diena.lv rubrikā Auto

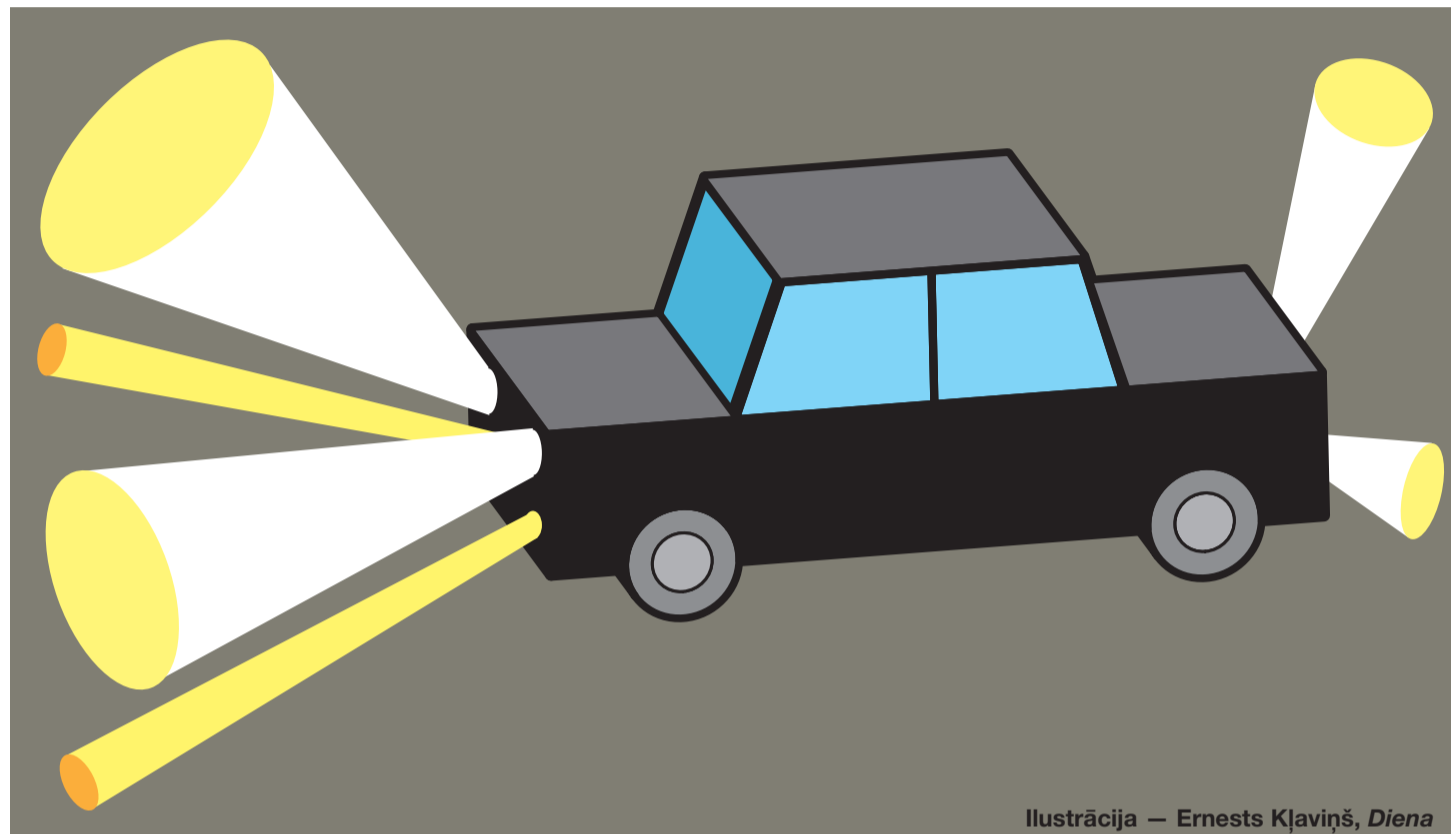
Braukšanas kultūra

Normunds Avotiņš,
TV5 Autoziņas, speciāli AutoDienai

Iepriekšējās nedēļas *AutoDienā* apskatītais temats par pagriezīnu signālu lietošanu un nelietošanu dažādās situācijās izraisīja interesantu viedokļu sadursmi. Visi ir vienprātīgi, ka pagriezīnu signāli ir jārada (savādi, ja izrādītos citādi), taču nav vienprātības par to, kad, kur, cik ilgi un cik tālu pirms ieplānotā manevra. Droši vien tas atkarīgs no situācijas. Vēl vienkāršāk ievērot satiksmes noteikumus, kur teikts, ka signāls jāieslēdz tieši pirms manevra un jāizslēdz tūlīt pēc tā veikšanas. Tiesa, reizēm to ir vieglāk pateikt nekā izdarīt, sevišķi pilsētā. Satiksmes eksperti uzskata, ka satiksmes plūsmu un mūsu nervu sistēmu bojā tieši nevēriba pret pagriezīnu signāliem, stāvot krustojumā ar vairākām joslām. «Es cenšos prognozēt situāciju uz ceļa,» saka CSDD Informātikas daļas priekšnieka vietnieks Aldis Lāma, «taču tas nav iespējams, jo automašīna man priekšā pēkšņi dara kaut ko pavisam citu, nekā esmu gaidījis. Paskatieties uz sabiedrisko transportu. Trolejbusi un autobusi pagriezīnu signālu ieslēdz, vēl stāvot pieturā.» Domāju gan, citādi trolejbusam nebūtu ne mazāko izredžu izbraukt no pieturas. Domas dalās arī par spontāni dzimušo «paldies» ar avārijas gaismām. A.Lāma šo ieradumu uzskata par diskutablu: «Labāk tomēr pamāt ar roku vai galvu. Ne visur Eiropā šo signālu saprot tā kā pie mums, turklāt acu kontakts vienmēr ir labāks, kaut arī caur atpakaļskata spoguļi.» Arī autoram tikko bija iespēja pārliedzināties, ka Vācijā un Austrijā braucēji dod priekšroku žestu, nevis elektronikas valodai. Viņiem tas darbojas, jo tur nav tumšo stiklu, bet Latvijā? Laikam nāksies palikt pie pamirskškināšanas. No otras puses, ja pārāk daudz eksperimentēsim, nāksies izdot *Pieklājības signālu rokasgrāmatu*.

Eziši miglā

Liksim mierā nabaga mazās oranžās uguntiņas un ieskatīsi-

Ilustrācija — Ernests Kļaviņš, Diena

mies «acīs» tām, kas deg nepārtraukti. Pat pārlieku nepārtraukti, piemēram, aizmugurējie miglas lukturi gaišā dienas laikā. Šim dabas fenomenam ir atšķirīga izcelsme, kas saknē saistīta ar ieradumu dienā braukt ar ieslēgtiem miglas lukturiem pamatlukturu vietā. Daži tā taupa tuvās gaismas spuldzītes, citiem tā braukt šķiet vienkārši stilīgāk. Dažu automobiļu vadības ierīču īpatnības patiešām ļauj nejausi ieslēgt arī pakalējos miglas lukturus, taču tas neattiecas uz dažu gadagājumu BMW un citiem auto, kuru vadītāji ar sarkanu spozmi dibengalā grēko visbiežāk. Nav svarīgi, vai šāda uzvedība saistīta ar izrādīšanos, bailēm pazust vai nesekmīgiem centieniem pievilināt pretējā dzimuma īpatņus, kā to dara paviāni, demonstrējot mātītēm košu pakaļu. Svarīgi, ka šī dekorācija var pavērsties pret pašu braucēju. «Aizmugurējo miglas lukturu spuldzītes ir daudz jaudīgākas nekā bremžu ugunīm,» skaidro žurnālists un satiksmes speciālists Pauls Timrots. «Tāpat pastāv risks, ka aizmugurē braucošais spilgtā saulē bremžu ugunis var arī nepamanīt.» Stulbi, vai ne? Taču stulbākais ir tas, ka pēc izšķai-

dītās «paviāna» pēcpuses nebūs iespējams pierādīt, kas tur dega vai nedega. Vainīgs būs tas, kas brauca aiz muguras, jo neievēroja distanci.

Tumšo briežu stress

Tāpat, braucot pa pilsētu, padomāsim, vai tiešām mums vajag ieslēgt visu iespējamo. Starp citu, kvēlspuldzes pamatīgi palielina automobiļa degvielas patēriņu. Bet uz šosejas un tumsā? Tur gan gribas saslēgt visas iespējamās un neiespējamās gaismas, bet rudens slapjdraņķi, medību sezonas un auru laikā vēl palaist pa priekšu izlūku — lai aizgaiņā no ceļa stīrnas un briežus. Nīrgāties par šādu «fobiju» spēj tikai tie, kas nekad nav uzbraukuši briedim, mežacūkai vai labākajā gadījumā — stīrnai. Valstī, kur ceļa apzīmējumi bieži ir tik slikti, ka to nemaz nav, tāpat kā žogu meža dzīvnieku norobežošanai, un vismaz četrus mēnešus gadā regulāri ir sliktā redzamība, katram otrajam auto vajadzētu būt aprīkotam ar papildlukturiem. Diemžēl automobiļu dizains kļūst arvien nepiemērotāks papildlukturu uzstādīšanai. Pat visvienkāršākajam auto vai nu

jāsagraiza bamperis, vai jāpērk ūberdārgs aizsargstienis, ar kuru tehniskajā apskatē nav ko meklēt. Izņēmums ir džipi, no kuriem puse TA arī dabū vilka pasi, jo brauc ar miglas papildlukturiem, kaut mašīnai ir pašai savi. Savukārt tālās gaismas papildlukturu lietošanu radikāli ierobežo mūsu priekšstatī par tuvo/tālo gaismu pārslēgšanu tumsā.

Kad pārslēgties?

«Tālās gaismas lukturus uz tuvajām vajadzētu pārslēgt 150 m, nevis kilometra attālumā starp automašīnām,» uzskata Auto akadēmijas direktors Atis Jansons, «vai arī samazināt ātrumu posmā, kuru brauc ar tuvajām gaismām.» Mēs nedarām ne vienu, ne otru. Tālās gaismas izslēdzam, tiklīdz kaut kur tālā kalna galā parādās pretimnākošs auto, un turpinām «vilkt» tumsā ar 100 km/h. Vismaz. Iespējams, ka 150 m attālumā vēl arvien braukt ar tālajām gaismām ir «pārāk skarbi», kā to raksturo P. Timrots. Moderno biksenona lukturu «tālie» no tik mazas distances jau spiež tā, ka tūlīt izkusīs smadzenes. Ķīniešu «9000 kelvinu» ksenons un

vecie lukturi, kur apsūbējuša reflektora dēļ ieskrūvēta 100–vatīga spuldze, nav labāki. Un pamēģiniet vien nepārslēgt tālos, kad pretim brauc kāds no lielajiem vilcējiem. Viņš ar savām divpadsmit «Hellām» uz jumta izceps jūs dzīvus. Kad nakts mācas virsū, tad braukšanas kultūra nav prātā.

Viens, divi — tīrs!

Lai cik dīvaini, bet glābiņš ir visparastākā... lupata. «Retais ceļā no Rīgas uz Liepāju trīsreiz stāties un kāps ārā notīrīt lukturus,» apgalvo A.Jansons. Taču, ja laiks nav ideāli sauss, lukturi palēnām aizlīp. Pat plāna «miglīņa» uz stikla ievērojami samazina gaismas atdevi un efektivitāti, turklāt tas attiecas arī uz daudziem jaunajiem auto, kuru lukturi nebūt nav ideāli. Tāpat nesacentīsimies, kam stiprāki nervi, un pārslēgsim tālās gaismas laikus, samazināsim ātrumu un turēsim «acis» sausas un tīras. Un, ja arī kas mīcējas, tas tomēr nebūs tik mulķīgi kā sastrēguma stundā iebraukt krustojuma vidū un tur arī palikt — visiem par apsmieklu un dusmām. Bet par to nākamnedēļ.♦

Par drošu un laipnu satiksmi!

S|E|B